

**GUY GILBERT. 1989. BRATR VYVRŽENÝCH KŇEZ NA PAŘÍŽSKÉ
PERRIFERII: Názov originálu: PRETRE CHEZ LES LOUBARDS.**

Vyd. 2 – Praha: Portál, 2012, 96s. ISBN: 978-80-262-013-0

Útla knižka *Bratr vyvržených kňez na pařížskej periferii* sa ku mne dostala ako úloha. Jej prostredníctvom som sa mala hlbšie oboznámiť nielen s nepoznanou stránkou života mladistvých delikventov, ale aj s prácou, ktorá by ma mohla inšpirovať.

Posolstvo tejto knihy ma natoľko zaujalo, že som začala hľadať ďalšie informácie o jej autorovi. Pri čítaní kusých informácií získaných z internetu som si postupne skladala obrázok o živote naplnenom láskou, porozumením, službou a pokorou.

Autor knihy - Guy Gilbert sa narodil 12 septembra 1935 vo francúzskom v Rocheforte. Pochádza z kresťanskej rodiny, v ktorej rodičia okrem neho vychovávali aj jeho 14 súrodencov. Pre kňazské povolanie sa rozhodol pomerne skoro – v 13. rokoch a toto jeho rozhodnutie mu vydržalo celý život. Nedozvedela som sa prečo v roku 1948 vstúpil do seminára práve v Alžírsku, ale dozvedela som sa, že práve tam spoznal odvrátenú stranu života. Po tom, čo vypukla v novembri 1954 v Alžírsku občianska vojna, ktorej cieľom bolo oslobodenie krajiny spod francúzskej nadvlády, musel sa tejto vojny zúčastniť aj Guy Gilbert. On sa však rozhodol zapojiť sa do konfliktu ako zdravotník a nie ako vojak. Túto službu vykonával až do roku 1962. Počas dlhých ôsmich rokov videl veľa utrpenia na oboch stranách. Práve jeho osobná skúsenosť s prenasledovaním kresťanov, ktorých veľká časť ušla do Francúzska, ho priviedli k rozhodnutiu zostať ako kňaz v Alžírsku a slúžiť tam tomu málo kresťanov, čo tam zostali. K práci kňaza si postupne pribral aj starosť o mládež, ktorú ako sám napísal, žila na hrane a niekedy až za hranou zákona. Keď sa v roku 1970 vrátil do Francúzska, začal pracovať v 19. okrsku Paríža, ktorý je robotníckym okrskom. A od začiatku popri práci kňaza tam začal pracovať s delikventnou mládežou. Neskôr kúpil rozpadnutý statok v južnom Francúzsku, v Alpes-de-Haute-Provence, kde spolu s mladými ľuďmi a založil centrum Bergerie du Faucon. Táto farma poskytla domov mladým ľuďom, ktorí sa v jej prostredí pokúšajú nájsť cestu do bežnej spoločnosti. Väčšina znova a znova. Toto komunitné centrum nepozná limity. Neplatí tu 3 krát a dost, už nesmieš prísť. Každý z mladých ľudí dostane toľko šanci na nápravu svojho života, koľko krát po tom zatúži. Guy Gilbert do práce s mládežou premietal svoju vieru a lásku k blížnemu, premietol do nej ponuku bratstva, podpory, otcovstva. Toto je cítiť nielen z knihy *Bratr vyvržených kňez na pařížskej periferii*, ale aj z vyjadrení ľudí, ktorí sa s nim osobne stretli. V slovenčine vyšli od neho práce *Ruženec - modlitba pre mladých*, *Krížová cesta*, *Pobožnosť pre mladých*. V češtine vyšli ďalšie knihy a to *Až do krajnosti*, *Evangelium podle svatého lotra* a *O dětech a výchově*, ktorá je určená pre rodičov a tých, ktorí pracujú s deťmi.

Na 96 stranách rozdelených do 13 kapitol objavíte iný svet. Svet bolesti, nenávisti, agresivity, lásky, nádeje. Čítať túto knihu je ako nazerať nielen do života a práce výnimočnej osobnosti Guya Gilberta, ale jeho očami vidieť niekedy až na dno duše mladých ľudí, často ešte detí.

Kniha *Bratr vyvržených* umožňuje čitateľovi lepšie pochopiť zmýšľanie mladých ľudí, ktorí sa ocitli na pokraji zúfalstva a niekedy aj smrti. Chce, aby čitateľ hlbšie spoznal a porozumel týmto mladým ľuďom, aby ich rešpektoval takých, aký sú a na základe toho sa k nim správal ako k ľudským bytostiam. Svoj názor nikomu nevnučuje, ale necháva na

čitateľa, aby tento svet postupne poznával, aby si vypočul, to čo kedysi počul sám autor, čím čitateľovi umožňuje stať sa na chvíľu „jedným z nich“.

Ja sa chcem podeliť o to, ako kniha zapôsobila na mňa. Hneď od začiatku si ma získala jednoduchosťou svojej výpovede a láskavým humorom, ktorý jej nechýba. Okúzlila ma úprimná snaha **kňaza - Guya Gilberta** zameraná na stále hľadanie a nachádzanie spôsobov, ako pracovať s mladými parížskymi delikventami, ako ich inšpirovať k tomu, aby sa sami usilovali o začlenenie sa do spoločnosti. Som presvedčená, že táto kniha má potenciál osloviť široký okruh tých, ktorí majú záujem o túto klientsku skupinu.

Autor v úvode práce opisuje ako prišiel na schôdzku s asi 20 mladými ľuďmi, žijúcimi v 19. parížskom obvode. Bola to „banda“, problematická mládež, chuligáni.... Ich počiatkové urážky nakoniec prerástli až do fyzickej konfrontácie, keď jeden z chlapcov na neho zaútočil. A ako v knihe píše, domov sa vrátil celý zbitý s krvavou tvárou. Obdivuhodné je, ako zvládadal prijímať a reagovať na ich urážky, dokonca aj na útoky a neopustiť svoje presvedčenie, že chce stáť pri nich. Toto úsilie prinieslo ovocie už na druhý deň, keď mu jeden chlapec z „bandy“ povedal: „Teraz si jeden z nás“.

Autor knihy sa jasne vyjadruje, že nikdy nebude patriť medzi nich, ale pochopil, že aby mohol s nimi pracovať, musí ho táto mládež prijať za „svojho“. Z pohľadu sociálnej práce konštatujem, že Guy Gilbert poznal význam hraníc a prirodzenej autority a vedel s nimi pracovať. Ak by sa totiž nevedel priblížiť k nim natoľko, aby ho táto mládež brala svojho, nikdy by si nevypočul príbehy, o ktoré sa delí s čitateľom. Ak by sa ale skutočne stal jedným z nich, to znamená, že by myslel a konal ako oni, už nikdy by sa mu nepodarilo vyvieť z ich biedy ani jedného.

Prečo by mali počúvať a rešpektovať niekoho, kto žije ich spôsobom – na ulici, na hrane zákona? Jeho vzdelanie a životné skúsenosti a predovšetkým výchova v rodine ho pripravila na to, ako konal v kontakte s delikventnou mládežou. Správal sa voči pred ním ako vychovávateľ, chránil ich, pomáhal im z ťažkej situácií a usiloval sa im ukázať, že sa dá žiť aj iný život a chcel zmeniť ich pohľad na život. Myslím si, že lepšie o tom poviem, ak priblížim jeden z jeho príbehov, ktoré v knihe opísal.

Jeden večer, keď sa vracal domov, keď si všimol chlapca menom Alain, ktorý mal asi 12 rokov. Jeho rodičia sa rozišli a Alain žil len s nevlastnou matkou, ktorá ho neznášala. Jedlo mu dávala do misky, z ktorej predtým jedol ich pes. Guy Gilbert ho zobral k sebe domov, kde strávil 7 rokov. Celé roky chlapec nerozprával nič okrem slov „som hladný, smädný, chcem ísť do kina“. Jedného dňa po tom, ako sa Alain uzdravil z ťažkej choroby, začal rozprávať. Povedal vetu. „Ty si sa objavil v mojom živote preto, aby si ma dostal z toho neslušného života“. K Alainovi sa potom pridali aj ďalšie deti. Otec Gilbert začal chodiť na miesta, kde sa rodí zločinnosť 15 – 16-ročných. Venoval pozornosť predovšetkým mladým chlapcom, často ich prichýlil vo svojom byte, ktorý si prenajal vo štvrti, kde žilo veľa mladých delikventov. Postupne byt slúžil ako útočisko pre mnohých z nich. A tak Gilbert spoznal príbeh každého jedného chlapca. Na začiatku vždy stáli finančné problémy rodiny, nedostatok záujmu zo strany rodičov a tak isto spoločenský dištanc, spôsobený odlišnou národnosťou alebo náboženstvom.

Otec Gilbert nám ale neukazuje len život tejto mládeže na ulici. Ukazuje, ako je problémová mládež vnímaná systémom a ako s ňou niektoré súčasti systému zaobchádzajú. Vydáva svedectvo o nerešpektovaní, o porušovaní ich práv, predovšetkým práva na dôstojné zaobchádzanie, ba dokonca o fyzickom ubližovaní zo strany parížskej polície. Pre policajtov boli špinavými Arabmi, čiernymi bastardmi, ktorí patria do koncentrákov. Slová mladých ľudí potvrdil aj riaditeľ väznice, podľa ktorého všetci mladiství prichádzajúci k nim, majú telo samú modrinu od bitia pravítkom, či vytrhané vlasy od policajtov. Zarmucujúce

je aj jeho konštatovanie, že tí odborníci, ktorí v tejto oblasti pracujú, vždy uveria skôr policajtovi ako delikventovi. Po skúsenostiach so svetom moci im bola ponúknutá jediná alternatíva, pokiaľ boli z problematických rodín (a to boli všetci), mali žiť v stredisku pre mladistvých prepustených z väzenia. Toto pre nich ale nebolo dobré riešenie. Chlapci túžili po inom živote, po prijatí, stabilite atď. Ako v knihe vypovedal Tony „*Žil som stále ako na piesku. Potrebujem nejakú pevnú skalú...*“ Odpoveďou na tieto túžby sa stali tzv. *hostiteľské rodiny*. Otec Gilbert nepomenúva svoj podiel na ich objavení sa, ale konštatuje, že všetky tieto rodiny boli nájdené prostredníctvom osobného kontaktu.

Tu kniha necháva čitateľa nahliadnuť do ďalšej časti ľudského sveta – do hostujúcej rodiny. Vypovedajú o tom práve rodičia z rodiny, ktorá prijala Tonyho. Rešpekt a prijatie, ktoré v rodine našiel, pomohla Tonymu postupne zmeniť svoje správanie, pretože im začal dôverovať. Nielen oni zmenili Tonyho, ale aj Tony zmenili ich. Mohli by sme povedať, že kniha nám na viacerých miestach ukazuje to, čo v živote funguje. Rešpekt, za rešpekt, dôvera za dôveru. Preukázala.

A napokon, podľa mňa je táto kniha aj svedectvom o viere Guya Gilberta – otca Gilberta v ľudí a o premieňaní slov *Miluj bližneho svojho, ako seba samého* na každodennú realitu.

Mgr. Emma Valiguská,
interná doktorandka KSSLaP, FSV UCM v Trnave